

Basisboek Sturen

De Doorslag

Roeivereniging De Doorslag

Nieuwegein

Inhoud

Inleiding	3
Leren sturen	4
1 Verantwoordelijkheid stuurman	4
2 Niveaus, bevoegdheden en examens	5
<i>Praktijk .....</i>	<i>6</i>
<i>Theorie .....</i>	<i>6</i>
3. Omgaan met boten	7
<i>Onderhoud .....</i>	<i>7</i>
<i>Afschrijven van de boot .....</i>	<i>7</i>
<i>Uitbrengen van de boot .....</i>	<i>7</i>
<i>Check op het vlot .....</i>	<i>7</i>
<i>Uithalen van de boot .....</i>	<i>8</i>
<i>Parkeren? .....</i>	<i>8</i>
4 Sturen	8
<i>Overzicht houden .....</i>	<i>8</i>
<i>Uitzetten .....</i>	<i>9</i>
<i>Wegvaren .....</i>	<i>9</i>
<i>Keren .....</i>	<i>9</i>
<i>Bruggen onderdoor .....</i>	<i>9</i>
<i>Aanleggen .....</i>	<i>9</i>
5 Overzicht commando's	10
6 Sterke wind	12
7 Verkeer	14
<i>Voorrangregels .....</i>	<i>14</i>
<i>Geluidsignalen .....</i>	<i>14</i>
<i>Dode hoek .....</i>	<i>14</i>
<i>Goede gewoontes .....</i>	<i>15</i>
<i>Golven .....</i>	<i>15</i>
<i>Onoverzichtelijke situaties .....</i>	<i>15</i>
8 Bruggen en vaartekens	16
.....	16
<i>Bruggen in Nieuwegein .....</i>	<i>17</i>

Inleiding

Roeien is leuk!

Om lekker en veilig te roeien en sturen heb je naast vaardigheid ook kennis en inzicht nodig. Dit basisboek is bedoeld voor alle niveaus van sturen, compleet met lokale informatie over onze roeiomgeving rond het Merwede kanaal.

Er zijn drie bronnen van informatie over het roeien en het sturen bij De Doorslag

- Huisregels: alle afspraken voor alle leden
- Basisboek roeien: brede informatie en wat achtergrondkennis over het roeien
- Basisboek sturen: brede informatie over sturen.

Daarnaast kent de vereniging andere bronnen

- De website www.dedoorslag.nl met informatie over onder andere:
  - Toertochten
  - Club activiteiten
  - Verenigingsdocumenten zoals de begroting
- Huishoudelijk Reglement
- Reglement Omgangsvormen

Dit basisboek is tot stand gekomen vanuit de kennis en ervaringen van leden van NRV De Doorslag. Een deel van de tekst is overgenomen van de laatste versie van het vroegere roeiboekje, met name geschreven door René van Haarlem. Waar het woord roeier zowel voor mannen als vrouwen geldt, kennen we stuurmannen en stuurvrouwen. Voor het gemak is in dit boek het woord stuurman gebruikt.

Het Basisboek Sturen is een vervolg op het Basisboek Roeien en bevat verwijzingen naar zowel het Basisboek roeien als de Huisregels, zie het als een geheel. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inhoud.

Instructievideo's

Op de website in het ledengedeelte zijn korte instructievideo's (bron YouTube) opgenomen

Januari 2020.

Leren sturen

Bij de Doorslag is het alleen verplicht om lessen te volgen als je nog geen basisvaardigheden in roeien bezit. Ook verwachten we dat je basiskennis opdoet, zodat je veilig het water op kunt. Na scullen 1 heb je keuzes, waaronder het leren sturen, graag zelfs! Immers, de meeste mensen willen roeien om lekker te kunnen bewegen, dan is het mooi als je met elkaar om en om kan sturen en roeien. We weten echter dat niet iedereen zich prettig voelt in de rol van stuurman, dus stellen het niet verplicht. Sturen leer je als je er aan toe bent en het bovendien past bij jou als persoon om leiding te geven.

Je krijgt stuurlessen van vaste instructeurs op een vaste tijd. We leren je overzicht bewaren, ervaring opdoen met verkeer, ervaring opdoen met het gedrag van de boot rond water en wind en natuurlijk commando's strak aangeven. Het meeste kijk je af van anderen, simpelweg oefenend met jou op de stuurplaats en je instructeur op boeg. Sturen krijg je al doende in je vingers, dit boek beschrijft de hoofdzaken. Er zijn daarnaast veel kneepjes te leren die je het best afkijkt van leden met ervaring. Ook op toertochten zie je van alles, ook geklungel om je heen 😊.

Dit basisboek vormt een geheel met de Huisregels en het Basisboek Roeien, het geeft achtergrond informatie en kennis die je nodig hebt. De beschrijvingen van allerlei handelingen zijn compact gehouden, afkijken is immers veel duidelijker dan taal.

1 Verantwoordelijkheid stuurman

De stuurman is de schipper van de boot, verantwoordelijk voor de veiligheid van roeiers en materiaal. De stuurman...

1. overziet de omgeving, inclusief weersomstandigheden
2. stuurt de boot
3. geeft commando's
4. bepaalt de route
5. informeert de ploeg over bruggen, manoeuvres en andere boten, spreekt met de slag af dat deze oplopers aan hem/haar aangeeft
6. geeft roei technische aanwijzingen
7. schrijft de boot vooraf af, checkt de conditie vooraf en meldt nieuwe materiaalproblemen achteraf
8. coördineert het uithalen en terug leggen in de stelling van boren, het vervoer van de boten naar het manoeuvre terrein, het op de bokken leggen van de boot en het te water laten en geeft bij alle bewegingen de benodigde commando's

2 Niveaus, bevoegdheden en examens

We onderscheiden drie niveaus

Sturen 1:

- Basisvaardigheden sturen in de hele omgeving van ons vlot in een C2. Niet liggend onder bruggen door, dus nog niet naar Marnemoende onder jouw eigen verantwoording. Je oefent ook een keer in een C4, zodat je beeld krijgt bij het volgende niveau en er ook meer roeiers tegelijk instructie kunnen krijgen.
  - Vaardigheidseisen
    - Prettig en duidelijk leiding geven
    - Duidelijke en tijdige commando's
    - Uitbrengen en uithalen van de boot
    - in- en uit laten stappen
    - Strijkend en vooruit aanleggen zonder het vlot te raken
    - Rondmaken in smaller vaarwater, onder de Wierse brug.
    - Bruggen inbukkend onderdoor
    - Noodstop
    - Reserveren en afschrijven

Sturen 2:

Voortgezet sturen en manoeuvreren in alle toegestane weersomstandigheden in een C4. Klaar voor toertochten, dus in staat om veel oplossingen uit te voeren.

Vaardigheidseisen, in bezit van sturen 1 en bovendien:

- Manoeuvreren in allerlei situaties, met meerdere aanpakken.
- Aanleggen op allerlei haalbare plekken met verschillende waterkanten.
- Boot correct vastleggen met touw en stootwillen
- Sluisjes passeren (Marnemoende)
- Liggend brug onderdoor
- Inparkeren vooruit en achteruit in passantenhaven
- Wedstrijd-start maken
- Balans en gelijkheid van roeiers in de boot realiseren
- Noodstop

Sturen 3:

Sturen, manoeuvreren en tegelijkertijd coachen van ervaren roeiers in glad materiaal. Dit is het niveau voor behoorlijk ervaren roeiers, die ook doorzien wat een ploeg nodig heeft om optimaal samen te kunnen roeien.

Vaardigheidseisen: in bezit van sturen 2, dezelfde eisen maar nu in een gladde vier. Bovendien:

- Eenheid versterken in ritme, gelijkheid, balans en waterwerk
- Repertoire in oefeningen kunnen toepassen
  - Van vaste bank naar volle bank, in 6 stoppen (armen, rug $\frac{1}{4}$ bank, $\frac{1}{2}$ bank, $\frac{3}{4}$ bank, hele bank) en terug
  - Stop-oefeningen (stop 1, stop 2 en stop 3)
  - Opbouw en afbouw naar harde halen en terug.
  - Bochten met stuurboord- en bakboord-sterk, met en zonder roer

Praktijk

Als je het niveau sturen 1 laat zien aan meerdere instructeurs op meerdere momenten, dan kijkt een examinator nog een keer mee, net als bij scullen 1 en 2. Je doet ook een kennistoets, zodat je verstand van zaken hebt over je verantwoordelijkheden als stuurman.

Bij sturen 2 kijken twee examinatoren mee in de boot, bedoeld als een stevige check op je vaardigheden. We willen als vereniging verantwoord vaststellen of je echt het niveau beheerst waarop je een roeiploeg zelfstandig kan leiden op onbekend terrein. Uiteindelijk leer je goed te sturen door het vaak te doen, dus ook na het behalen van het niveau sturen 2 ga je tijdens toertochten gaandeweg moeilijkere trajecten sturen. Doe dat met ervaren stuurlieden, vraag feedback en blijf leren. Overleg bij voor jou onbekende toertochten vooraf over de moeilijkheidsgraad van het traject, bijvoorbeeld met de toercommissie.

Als voorbeeld: sturen in bomvolle Amsterdamse grachten tussen opdringerige rondvaartboten en door langere tunnels blijft een uitdaging die alleen zeer ervaren stuurlieden aan kunnen.

Sturen 3 is bedoeld om de roeitechniek te kunnen verbeteren van ervaren roeiers in glad materiaal. Het is gericht op een uitstekende beheersing van de boot en op coachvaardigheden. Twee examinatoren gaan mee in de boot en zullen allerlei technische fouten maken die jij gaat corrigeren. Zo laat je zien dat je kunt analyseren waar een probleem zit en dat je effectieve aanwijzingen geeft voor verbetering.

Theorie

Sturen 1

We houden het prettig en functioneel, de toets duurt een klein uurtje en doe je samen met een groepje onder de koffie ☺ net als bij scullen 1. Je gaat schriftelijke vragen beantwoorden, eerst in je eentje. Onze Huisregels ken je inmiddels. Even spieken in beide basisboeken van Roeien en Sturen mag, álles opzoeken mag niet. Je snapt de balans tussen weten en spieken vast. Als je de antwoorden hebt gegeven, ga je met anderen in gesprek om elkaars antwoorden te vergelijken. Je instructeur volgt dit gesprek en stelt ook nog wat vragen. Als je in staat bent om actief mee te doen aan dit gesprek om elkaar te laten zien waarom een antwoord goed/fout of sterker/zwakker is, dan heb je laten zien dat je genoeg kennis hebt. Als je nog niet kan meepraten over deze stof, dan vragen we je dit een andere keer opnieuw te doen. Het doel is dat we met elkaar de veiligheid voor mens en materiaal kunnen waarborgen en versterken.

Sturen 2

Als je klaar bent voor sturen 2 heb je de kennis van sturen 1 al vaak toegepast. Het gaat daarom nu vooral over je inzicht in het omgaan met bijzondere situaties: waar let je op in een sluis bijvoorbeeld, bij sterke wind in smalle sloten? Hoe stuur je in smalle kanalen in een file van pleziervaart met onregelmatige graspollen aan de waterkant (zoals bij de Weerribbentocht in Giethoorn)?

We nemen een uurtje de tijd om dit soort situaties te bespreken om er samen van te leren. Daarbij vergelijk je verschillende aanpakken. Je doet dit onder leiding van je instructeur; als je laat zien dat je inzicht hebt in je aanpak, en ook verschillende oplossingen weet te noemen voor een situatie is het prima. Bovendien beschrijf je met elkaar een interessante situatie uit je eigen ervaring voor een volgend groepje dat dit examen gaat doen. Estafette inderdaad ☺. Het doel is dat je ook na dit examen initiatief neemt bij het delen van ervaringen, die ons allemaal helpen om overal prettig en veilig te kunnen sturen.

Sturen 3

Op dit niveau vragen we je om bij te dragen aan het geheel, je bent zelf immers zo'n beetje specialist geworden. We nodigen je uit om situaties aan te leveren voor de toets van sturen 2, zodat deze interessant blijft.

3. Omgaan met boten

Onderhoud

Belangrijk genoeg om te herhalen: realiseer je dat onze vloot met oud en splinternieuw materiaal met zorg wordt onderhouden door trouwe klussers, reden om hun wensen voor de omgang met al dit materiaal te respecteren. Voorkom samen dat vuil aan de boot blijft vastzitten wat houtrot kan veroorzaken. De boorden zijn kwetsbaar, deze droog je ook aan de onder/binnenkant. Bij het terugrijden of dragen van de boot in de loods is het belangrijk om ervoor te zorgen dat de huid van de boot niet beschadigd raakt door de stelling of door de dollen van andere boten.

Daarom altijd een boot wegleggen terwijl je duidelijk de leiding houdt:

- schoon (ook slidings) en afgedroogd
- overslagen dicht
- dollen naar binnen gedraaid
- op beide boorden gesteund (niet op riggers), let op merktekens
- luiken en kurken geopend
- leggers ingeschoven.

Wanneer je de boot onder een goede hoek op de stelling legt, gaat dit moeiteloos goed.

Bijzonderheden voor het gebruik staan op het whiteboard in de loods.

Afschrijven van de boot

Voor het uitbrengen wordt eerst de betreffende boot digital via e-Captain afgeschreven, dat kan ook vooraf online als de reservering ook ter plekke wordt bevestigd. Het hangt van je bevoegdheid af welke boot je mag afschrijven. Bevoegdheden krijg je door het niveau aan te tonen als stuurman, wat wordt vastgelegd door de secretaris. Zolang je les hebt doet je instructeur dit voor je zodat helder is wie de verantwoording heeft.

Uitbrengen van de boot

Door eerst de riemen naar buiten te brengen en dan pas de boot, wordt voorkomen dat de boot wegdrijft en wordt het vlot zo kort mogelijk bezet gehouden. In het Basisboek Roeien staan aanwijzingen voor het zorgvuldig omgaan met riemen en de plaatsing van de riemen op het vlot en in de boot.

Breng de schragen of bokjes naar buiten en let op de strepen. Boten met en zonder kiel vragen ieder een eigen aanpak zoals je weet. C-boten rijd je op karretjes naar de schragen, glad materiaal gaat meteen het water in. Karretjes laat je meteen terugbrengen, zodat niemand erover kan vallen als het drukker wordt.

Check op het vlot

Voor je in laat stappen check je of het roer goed vastzit, de stuurtouwen niet per ongeluk gedraaid zijn en de riemen goed in de dollen liggen. Vraag als je een boot overneemt of de roeiers beide dollen controleren. In de winter: denk aan een dekentje voor jezelf ☺

Uithalen van de boot

Kijk eerst vanaf het vlot of er schragen klaarstaan op de goede afstand, dat wijst zich vanzelf als je kijkt naar de strepen op de grond. Boten met en zonder kiel vragen ieder om een eigen aanpak:

C boten

Deze boten met kiel gaan haaks uit het water, met de boeg eerst en over de grijze strip, om beschadiging te voorkomen. Op de bokjes zetten, overslagen dicht, bankjes vastzetten en slidings drogen met papier. Daarna omdraaien en afspoelen en drogen. Let op dat de boot niet langs het vlot schuurt als je de boot richting de grijze strip trekt

Gladde boten

Bij glad materiaal worden eerst de slidings schoongemaakt met water en een doekje en worden de eventueel verschoven slidings weer rechtgezet. Bankjes worden vastgezet. Let op het openzetten van de luikjes en doppen, zodat de boot kan drogen aan de binnenkant en vastzetten van de bankjes.

Gladde boten worden pas daarna parallel aan het vlot uit het water getild en meteen omgedraaid op de bokjes gezet. Dan afspoelen en drogen.

Overig materiaal

Riemen	afdrogen bladen en terughangen in het rek
Roer	stuurtouw om roer heen wikkelen en aan de wand hangen bij de boot
Stuurzitje/ rug	tegen de muur onder de roertjes
Handdoeken	drogen over de schragen of aan de waslijnen; nooit over de boten
Dekens	droog en wel in de grijze kast vooraan in de loods

Parkeren?

In principe houden we het vlot graag zo vrij mogelijk, zodat er ruimte blijft.

Wanneer een boot toch even blijft liggen in het water, zet 'm dan vast met het touwtje op de hoek van de trek- en duwstang en leg er 1 of 2 stootwilletjes tussen om beschadigingen aan de boot te voorkomen.

Wanneer een boot op de schragen ligt, kijk dan of het qua windsterkte veilig genoeg is, verplaats anders de boot met de kop in de wind of leg 'm toch meteen binnen.

4 Sturen

Leren sturen vraagt om ervaring opdoen in allerlei situaties, die laten zich nauwelijks beschrijven. Beter is het om goed te kijken wat het vraagt om een boot in te parkeren, strijkend aan te leggen en goed met havens, sluizen en bruggen om te gaan. Dit hoofdstuk geeft je wat aandachtspunten mee, de commando's zelf vind je in het overzicht.

Overzicht houden

Het belangrijkste aan sturen is je omgeving te allen tijde te overzien. Je doet dat samen met de slag, die kijkt over je heen immers en ziet oplopend verkeer achter je. Als je zelf wil omkijken, doe dat tijdens de haal. De boot ligt dan stabiel. De boeg helpt je bij het kijken of er verkeer van opzij kan komen. Je vraagt dit kort en krachtig door commando's als Stuurboord vrij? Bakboord vrij? De boeg heeft als eerste overzicht. Communiceer met andere watergebruikers, zie verkeer.

Uitzetten

Het uitzetten vanuit de boot kan op meerdere manieren, de meest gebruikte manier is met de hand uitzetten en met de tip van de riem. Er wordt ondertussen veilig boord gehouden met de riem aan de waterzijde, je let als stuur dus op of alle roeiers hun bladen plat hebben liggen. De beschrijving vind je in het Basisboek Roeien. Je kunt ook slippend uitzetten of gecontroleerd uitzetten, handig voor bijzondere situaties, vraag het je instructeur.

Wegvaren

Wegvaren doe je gecontroleerd, zeker als roeiers nog warm moeten worden is het verstandig om rustig aan op te bouwen vanuit vaste bank, halve bank en hele bank. Vraag de slag om opkomend verkeer aan je te melden.

Keren

Om te keren moet je eerst de vaart uit de boot halen, ondertussen kun je al wel de bocht in sturen. Sturen tijdens de recover heeft het meeste effect, de boot ligt dan vrij in het water. Voor wie groen en rood, stuurboord en bakboord wel eens door elkaar haalt, kan het handig zijn om in het begin vooral in 'bak & rood' te denken. Ronden over bakboord gebruik je namelijk het meest: gewoon keren en netjes rechts-houdend 'stuurboordwal' terug varen.

Bruggen onderdoor

Bruggen zijn potentieel gevaarlijk, een klap tegen het achterhoofd kan stevige gevolgen hebben. Wees daarom alert, maak eerst vaart als je er niet roeiend onderdoor kan en laat je roeiers aan de vroege kant bukken.

Als je liggend onder een brug door wil gaan, is het verstandig om met een minder ervaren ploeg eerst even te oefenen op open water hoe ieder gaat liggen en weer na elkaar overeind komt. Zo zie je hoeveel tijd dat ieder kost en of iedereen alert genoeg is. Vooraf heb je jouw rugleuning los gehaald, zodat je weet hoe je zelf kan liggen. Stuur in de aanloop van de brug al naar het midden, zodat je er recht onderdoor gaat. Vaak hangt het naamplaatje van de brug keurig in het midden, of is er een bruglicht op die plek. Als je teveel vaart verliest is dat niet erg, gebruik je handen aan het plafond om de boot verder te duwen. Laat je roeiers na elkaar overeind komen, dat is beter voor de stabiliteit. Geef dit ook vooraf aan.

Je kunt smallere bruggen ook slippend passeren, vraag je instructeur naar deze kneepjes. Let op de volgorde van je commando's: als roeiers eenmaal ingebukt zijn kunnen ze moeilijk slippen bijvoorbeeld. Dus vaart maken, laten lopen, bedankt, dan laten slippen aan ...boord en daarna onmiddellijk laten bukken terwijl jij stuurt.

Aanleggen

Aanleggen doe je rustig vanuit een hoek van 30 graden. Schat wind en stroming in en blijf om je heen kijken. Vaar langzaam light paddle, zeker in het begin als je de kant wellicht raakt omdat je moet wennen aan de lengte van de boot. Als de walriemen omhoog moeten, moet er eerst veilig boord zijn met de riemen plat op het water en leunend naar de waterkant. Leun zelf mee en stuur vanuit jouw inschatting van de punt van de boot. Als je teveel vaart hebt, kun je op het laatste moment laten vastroeien met de waterriemen, daardoor draait de boot weer met de punt van de kant af.

5 Overzicht commando's

Samen roeien vraagt om gelijktijdigheid vanuit een strakke regie. Ook voor de veiligheid is een duidelijke sturing nodig, wat leidt tot de militair aandoende term als 'commando'. De meest gebruikte termen leer je al doende bij de lessen, het roeiwoordenboek achterin geeft uitleg. Omdat je het al vaak hebt gezien, geven we hier alleen de volgorde van commando's bij veel voorkomende situaties. Je weet immers al hoe het er uit ziet.

Sommige mensen vinden het fijn om te kunnen spieken tijdens het oefenen, er is een kaart met alle stuurcommando's beschikbaar. Let wel: overzicht houden gaat voor alles.

De commando's in 'chronologische' volgorde:

C-Boot uitbrengen via de strip

Boot naar buiten en op de schragen

(uit de stelling tillen of rijden naar de schragen, let op de uitstekende dollen van andere boten)

- Handen aan de boorden
- Tillen gelijk nu (let op: door de knieën en rechte rug)
- Leg neer (de boot ligt omgekeerd op de schragen)
- Karretjes terug
- Handen aan de boorden
- Waterzijde hoog (de boot wordt gedraaid)
- Leg neer (de boot ligt op de kiel, stuur houdt de boot vast)
- Overslagen open
- (Stuur checkt de bankjes en slidings, zit alles goed vast?)

Boot naar het water

- Handen aan de binten
- Tillen gelijk nu
- Hand onder de kiel
- Uitlopen
- Op de armen
- Op tijd uitstappen

Gladde boot uitbrengen parallel aan het vlot

- Uitschuiven glijders
- Handen aan de boot
- Tillen gelijk nu
- Boven de hoofden nu!
- Linker of rechterschouder
- Voor de buiken
- Overslagen open
- Een voet aan de rand (van het vlot)
- Uitzetten gelijk

Instappen

De stuur houdt de boot in het midden vast, met de linkerhand bij de dol en rechterhand op het boord met zo'n 10 cm ruimte tussen de rand van het vlot en boot.

- Klaarmaken instappen
- Instappen 1-2-3
- Overslagen dicht
- Afstellen voetenbankje
- 1 klaar, 2 klaar, 3 klaar en 4 klaar?
- Handen aan het vlot
- Stuur stapt in

Uitzetten

- *(Kijk eerst of het water vrij is!)*
- *(Check of alle waterriemen plat liggen!)*
- Klaarmaken voor uitzetten met de hand en de tip, uitzetten nu
- *(beweeg even mee met de roeiers, je romp naar de waterzijde)*
- Bedankt
- Boeg: halen aan walzijde (zodat de boot vrij komt te liggen)
- Bedankt

Varen

- Slagklaar maken (voor hele bank, halve bank, vaste bank, light peddle)
- Slagklaar
- Af of Go

Keren

- *Kijk eerst of er ruimte is om te draaien, vraag de slag of er geen oplopend verkeer is*
- Laat (inpik).... Lopen (uitpik en stuur zelf alvast de bocht in)
- Bedankt
- Vastroeien ..boord
- Houden .. boord
- (Bedankt)
- Ronden over ..boord
- Ronden nu
- Bedankt (trek je roer weer recht).

Brug (inbukken, net als liggen)

- We naderen een brug en gaan er ... onderdoor
- Klaarmaken inbukken, nu
- Rechtop zodra je kan
- Pak maar weer op, of slagklaar maken etc...

Aanleggen

We leggen in principe stuurboordwal aan, dus uit de richting van Vreeswijk, verkeerstechnisch het veiligst.

- Light paddle
- Laat lopen
- Bedankt, (*check of alle waterriemen plat liggen*) riemen hoog ...boord
- (indien nodig kort afremmen: vastroeien ..boord)
- Bedankt ..boord
- Handen aan het vlot
- Stuur stapt uit.

Uitstappen

- Handen aan het vlot, (*kijk of iedereen je hoort*) stuur stapt uit
- *Stuur houdt boord en rigger vast zoals bij instappen, 10 cm van de kant*
- Overslagen waterzijde losmaken
- Uitstappen 1 nu, uitstappen 2 nu, etc. (Om schade aan de huid van de boor te voorkomen)
- Riemen meenemen

Op de volgende pagina's tref je de stuurkaart (commando's) aan..

6 Sterke wind

Bij sterke wind (5-6) krijg je te maken met het effect van de wind op de boot! Daar komen een paar afwijkende manoeuvres bij kijken. Hieronder zijn wat tips bijeen gezet. Daarmee kan je de wind gebruiken in plaats van dat die je tegenwerkt. In onderstaand verhaal wordt er van uitgegaan dat de wind komt vanaf de Graaf Florisweg of vanaf de Fokkensteeg. (ZW tot W) De manoeuvres komen deels voort uit de zeilsport.

Wegkomen van het vlot.

Bij wind die dwars of schuin op het vlot naar je toekomt, kom je moeilijk van het vlot weg. Laat je dan met wind mee afdrijven langs het vlot of duw de boot met de hand langs het vlot. Het oppakken van het roeien wordt dan weer simpel als je voorbij het vlot bent!

Een andere methode is de boot naar de hoek van het vlot te brengen, je bent als stuur nog niet ingestapt. Daarna laat je de boegroeier afduwen. Als stuur geef je de boot vaart, door onmiddellijk op te lopen. Je houdt daarbij de achterkant van de boot bij de kant. Door gelijk vaart te maken met oplopen, draait de boot de boeg makkelijker weg in de richting van de wind. Op het laatste moment komt de stuur aan boord en weg ben je. Je kan dan gelijk het roeien oppakken.

Aanlanden bij het vlot

Bij sterke tegenwind moet je vaart blijven houden tot kort op het vlot. Stop je met krachtig roeien, dan lig je binnen de 5 meter echt stil. Je kan de hoek waarmee je aankomt ook kleiner maken, maar dan moet je ruim voor de kant, de boot draaien zodat je er naast kan komen te liggen. Vervolgens zal de wind je naar de kant toeblazen. Lukt het om koers te houden door middel van sterk roeien, dan kan je tot kort op de kant van het vlot roeien. Laat dan alleen je boegroeier houden aan bakboord. Je ligt dan eigenlijk binnen een meter stil maar de boot draait dan wel met het achterschip gelijk naar de kant. Leg bij oostenwind aan in de luwte van het gebouw, dat gaat makkelijker. Bij het open stuk wordt de boot onmiddellijk weggeblazen van de wal!

In afwijking wat normaal gebruik is (met een hoek van 35/45 graden op het vlot afkomen), heb je met krachtige wind te maken met verlijeren. Dat is het van koers afraken door de zijdruk van de wind. Je kunt het oplossen door sterker aan de lijzijde te laten roeien (daar waar de wind niet vandaan komt).

Keren bij sterke dwarswind.

Normaal vaar je aan stuurboordwal naar de brug. Als je daar wilt draaien met sterke wind, dan zal je merken dat het met de wind meedraaien langer duurt dan er tegenin draaien (oploeven). Met wind mee draaien geeft tevens het nadeel dat je naar de lagere wal drijft (verlijeren). Het maakt niet uit of je gaat ronden of dat je een boord laat roeien. Draai de neus van de boot naar de wind toe. Dus met de boeg naar de oever. Door op deze manier te ronden, krijg je de boot sneller rond, je laat immers de wind het werk doen!

Je hebt geen last van verlijeren en je kan bij het doordraaien, voor de wind wegvaren!

Even bijkomen of iets uitleggen?

De wind heeft het minste grip op de boot als deze met de punt/boeg op de wind ligt. Elke andere positie zorgt er voor dat die wordt weggedrukt (de wind krijgt vat op de boot) en moet je een roeier bij laten sturen/roeien om je op koers te kunnen houden.

Wind, windvlagen en luwte

Kijk ook naar het water, je kan zien waar het gerimpeld is en waar het glad is, zo zie je windvlagen aankomen bijvoorbeeld. Kies voor glad water als je uit de wind wilt liggen.

Als de wind uit het zuiden komt zal je als je naar het noorden vaart, merken dat er steeds meer golfslag ontstaat. Schuimkoppen zijn een voorbode. Met name op het grotere laatste stuk bij de woonark zal het er dan spoken! Steek dan schuin over met wind mee, draai onder de oever en ga terug!

7 Verkeer

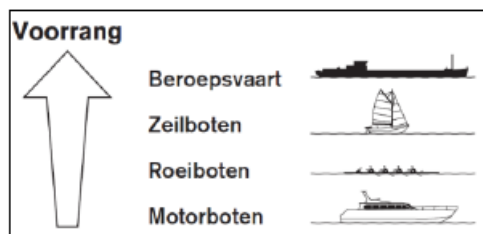
Vorrangregels

Als eerste is je eigen houding doorslaggevend voor de veiligheid van je ploeg. Vaar stuurboordwal en houdt overzicht. Ook als je formeel voorrang hebt, houd je rekening met de ander die het je wellicht niet geeft. Beroepsvaart gaat immers altijd voor en pleziervaart lijkt vaak de regels niet te kennen.

Formeel zit het zo:

bij pleziervaart onderling geldt dat motorschepen voorrang moeten geven aan spierkracht (waaronder roeiboten) en aan zeil. Een roeier moet een zeilboot onder zeil voor laten gaan en een motorboot moet voor alle anderen uitwijken. Vaak denkt een motorschipper (vooral de plezierboten) daar anders over, dus ga nooit uit van je voorrang.

Bij een versmalling (zoals een brug) moet je zonder oponthoud doorvaren en gelden de algemene bovenstaande regels. Soms staan er borden die de doorvaart regelen. Zie daartoe de Vaarbewaarkaart (bijlage) met een overzicht van regels, bruglichten en verkeersborden. Bij een theoretietoets moet je deze kunnen toepassen.

Een roeiboot heeft volgens het BPR altijd een schipper. Bij gestuurde roeiboten is dit de stuurman, bij ongestuurde roeiboten de boeg. Een schipper moet aan boord zijn, dat wil zeggen de coach kan dus nooit de schipper zijn. Verder moet elk lid van de bemanning van een schip de aanwijzingen opvolgen die hem door de schipper binnen de grenzen van diens verantwoordelijkheid worden gegeven.

Geluidsignalen

Zo communiceren boten om je heen om manoeuvres aan te kondigen, gebaseerd op korte en lange tonen.

Een lange stoot _____ van ongeveer 4 seconden

Een korte stoot ____ van ongeveer 1 seconde

In combinatie met elkaar betekenen ze:

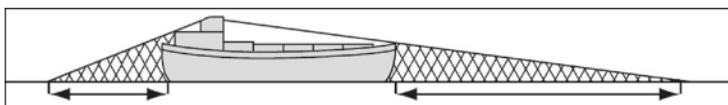
- _____ Attentie
- ____ Ik ga stuurboord uit
- ____ Ik ga bakboord uit
- ____ Ik sla volle kracht achteruit
- ____ Ik kan niet manoeuvreren, u moet uitwijken

Naast de normale scheepvaartregels zijn er nog drie roeiregels:

- Boten varende naar het zuiden hebben voorrang omdat die tegen de zon inkijken
- Gestuurd wacht op ongestuurd
- C1 / skiff hebben voorrang op andere roeiboten

Dode hoek

Grote boten/schepen hebben last van een dode hoek. Deze hoek bevindt zich zowel aan voor- als aan de achterzijde van het schip. Realiseer je dat beroepsvaart jou in principe niet zien en dat ze sneller varen dan je denkt.

Goede gewoontes

Het helpt als je de volgende gewoontes benut, de uitgebreide versie zie je hier:

- Houd zoveel mogelijk stuurboordwal
- Bij manoeuvres zoals aankomen, afvaren, laten lopen of rondmaken mag je andere kleine schepen niet onnodig hinderen. Kijk dus of je bemanning klaar is en of er ruimte is.
- Ga niet stilliggen bij bruggaten of voor of na een onoverzichtelijke bocht.
- Voorkom dat je in de koerslijn van een achterop komend schip vaart, houdt stuurboord wal aan.
- Verander niet plotseling van koers, maar laat tijdig en duidelijk zien wat je van plan bent
- Wil je inhalen, doe dat dan vlot
- Steek drukke vaarwegen over op een rustig moment en langs de kortste weg
- Wil je afmeren kies dan een rustige en veilige ligplaats waar golven van passerende schepen geen schade kunnen veroorzaken
- Geef elkaar de ruimte [bij twijfel blijf liggen aan stuurboord]
- Communiceer met andere varende
- Verleen voorrang als je hoofdvaarwater opvaart. Het Merwedekanaal is het hoofdvaarwater, wie uit de Vaartserijn komt geeft dus voorrang, pleziervaart uit de passantenhaven komt als laatste. Weet dat de plezierboten ook daar vaker geen dan wel voorrang geven in de praktijk.
- Als je stuurboordwal vaart, maar toch niet helemaal langs de kant, dan mag oplopend verkeer aan stuurboord passeren [dus binnendoor]. Verander niet van koers en communiceer met elkaar.

Grote boten/schepen hebben last van een dode hoek. Deze hoek bevindt zich zowel aan voor- als aan de achterzijde van het schip.

Golven

Houdt bij voorbijvarende schepen ruime afstand, maar nader de wal ook niet te veel (6 meter). Leg de boot stil evenwijdig aan de golven met de bladen plat op het water en laat de boord aan de kant van de golf optillen (commando: bakboord/stuurboord hoog, riemen uithouden). In nauw vaarwater weerkaatst een harde beschoeiing de golf. Hij komt dan terug onder een hoek van 90°. Zorg dat de boot dan ook weer parallel aan de golf komt te liggen, voordat kan worden uitgehouden. Ook kan een golf op de boeg worden opgevangen of op de achterkant, dit is afhankelijk van de golfsoort en mogelijkheden.

Onoverzichtelijke situaties

Zorg bij het doorvaren van een vernauwing (bv. brug of zijslot) altijd dat je er recht voor komt. Verminder bij onoverzichtelijke situaties snelheid en vraag of de boeg mee uitkijkt. Slagroeiers waarschuwen de stuurman voor oplopende schepen, maar de stuurman kijkt zelf ook regelmatig achterom.

Veiligheid op het water

Kijk voor informatie over voorzorgsmaatregelen en onderkoeling in de Huisregels. Deze informatie moet je af en toe weer doorlezen, zodat je goed kan handelen als het nodig is.

We varen samen met beroepsvaart op het Merwedekanaal. Op vele plaatsen, denk aan Vlietjonge, de aanlegplaatsen richting de sluis naar de Lek, na de Reinhuizerbrug en na de Blauwe Brug in Jutphaas. Bij het starten van de motoren en het warm laten lopen, wordt soms vol gas gegeven. Door de draaiende schroef ontstaat kolkend water met sterke stroom hetgeen onveilige situatie oplevert, zeker voor een C1 of skiff. Risico is dat je naar de boot wordt toe gezogen. Als je ziet dat beroepsvaart hiermee bezig is, maak een grote boog er omheen of stop liever. Deze aanbeveling geldt voor alle boottypen.

8 Bruggen en vaartekens

Zie bruglichten als voorspellers van aankomend verkeer

Bruggen in bedrijf

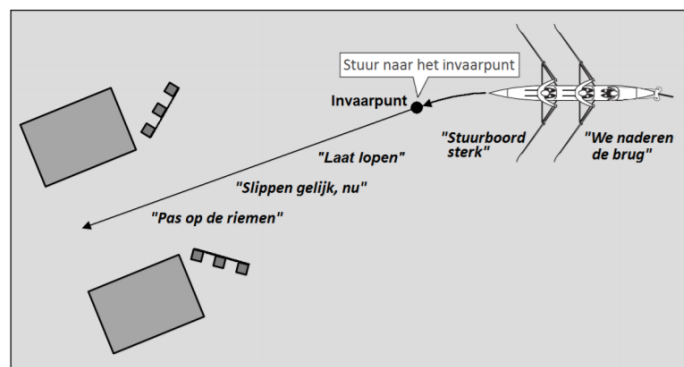
	Eén rood licht aan weerszijden: doorvaart verboden
	Eén rood licht aan weerszijden, één geel licht boven de vaaropening: doorvaart gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart mogelijk
	Eén rood licht aan weerszijden, twee gele lichten boven de vaaropening: doorvaart gesloten brug toegestaan voor tegenliggende vaart verboden
	Een rood licht (boven) en een groen licht (onder) aan beide zijden: doorvaart verboden, wordt aanstands toegestaan

Vaste bruggen

	Bord rood-wit-rood boven vaaropening: verboden doorvaartopening.
	Gele ruit boven vaaropening: aanbevolen doorvaartopening, tegenliggende vaart mogelijk.
	Twee gele ruiten boven vaaropening: aanbevolen doorvaartopening, voor tegenliggende vaart verboden.

Bruggen buiten bedrijf

	Twee rode lichten aan weerszijden: doorvaart verboden
	Twee rode lichten aan weerszijden, één geel licht boven de vaaropening: doorvaart gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart mogelijk
	Twee rode lichten aan weerszijden, twee gele lichten boven de vaaropening: doorvaart gesloten brug toegestaan, voor tegenliggende vaart verboden

Algemene verkeerstekens

	Links: verboden in te varen, maar dit geldt niet voor roeiboten. Rechts: verboden te keren.
	Links: verboden op te lopen (in te halen) Rechts: verboden op te lopen en elkaar in tegengestelde richting voorbij te varen.

Algemene verkeerstekens

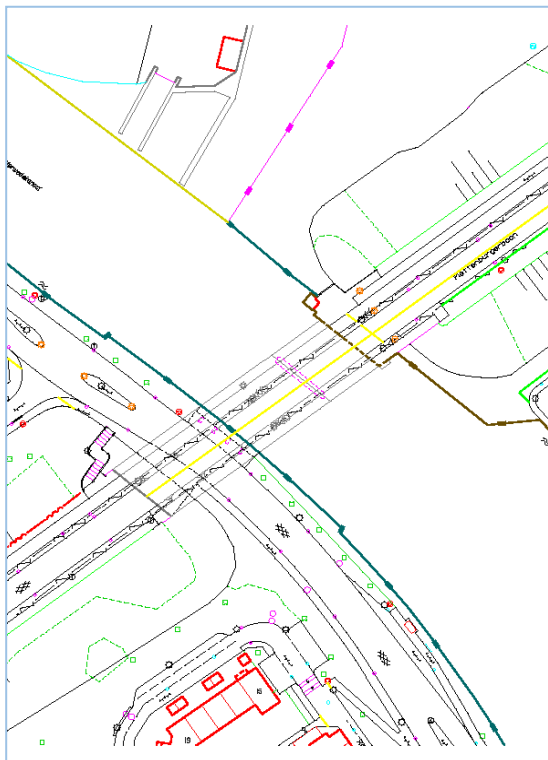
	Links: verplichting zich naar de bakboordszijde van het vaarwater te begeven. Rechts: verplichting de bakboordszijde van het vaarwater te houden
	Links: pleziervaartuigen toegestaan (blauw bord) Rechts: pleziervaartuigen verboden (wit bord met rode rand en streep)
	Links: roeiboten toegestaan (blauw bord) Rechts: roeiboten verboden (wit bord met rode rand en streep)
	Links: invaren toegestaan (groen-wit-groen) Rechts: invaren verboden (rood-wit-rood)
	Links: voorbijvaren toegestaan aan één zijde Rechts: voorbijvaren toegestaan aan beide zijden

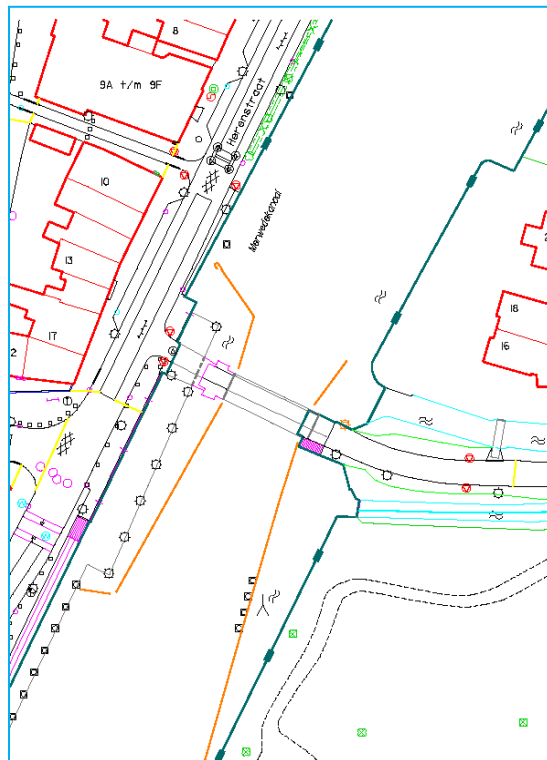
Bruggen in Nieuwegein

Een overzicht van alle bruggen in ons vaargebied.

Varend vanaf het vlot in noordelijke richting, oftewel rechtsaf.

Plettenburgerbrug

Rijnhuizerbrug

Plettenburger brug (breedte onder opengaande brug = 14 meter, het vaste gedeelte is breder)

Dit is de hoge brug, vanaf het vlot gezien de eerst brug rechtsaf die je tegenkomt. Neem altijd de doorgang aan stuurboord.

NB: Beroepsvaart wil nog wel eens het linker, bredere gat nemen, want dat vaart makkelijker aan. Als jij de man op de brug van zijn boot kunt zien, kan hij jou ook zien!

Rijnhuizer brug (breedte 14 meter)

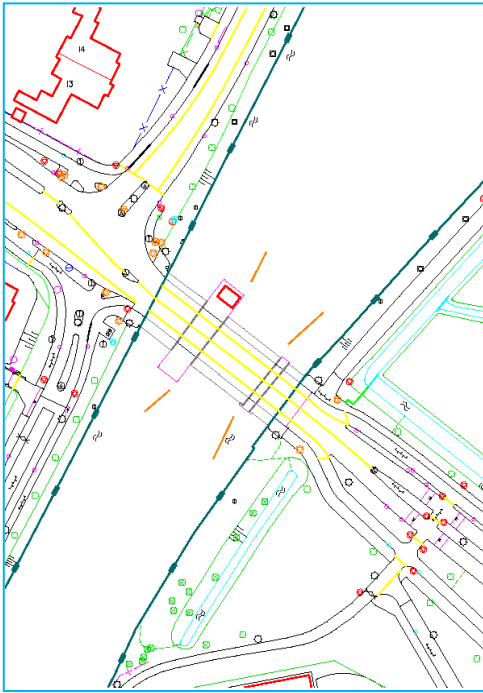
De rode brug bij Jutphaas. Daar kun je gewoon onderdoor varen.

Blauwe brug (Afb. volgende pagina)

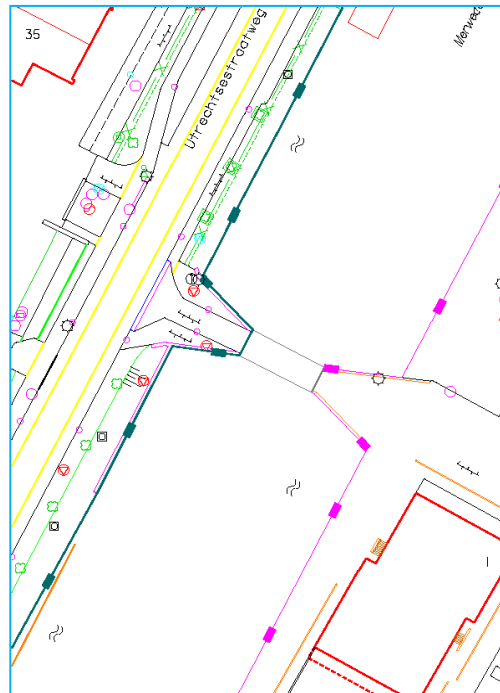
(breedte 14 meter)

Deze brug is in gesloten stand zowel aan bakboord als stuurboord zijde te passeren. Doorgang is even hoog als de Wiersebrug. Het middelste en beweegbare deel van de brug is te laag om er onderdoor te varen. Aan de westzijde (breedte 9 meter) is de brug roeiend passeerbaar (optisch bedrog omdat de brug taps in/uitloopt afhankelijk van welke kant je komt). Dan nog kan je er roeiend onderdoor.

Tip: Als je 50 cm tussen het blad en de kant aanhoudt lukt het jou ook!

Blauwe brug

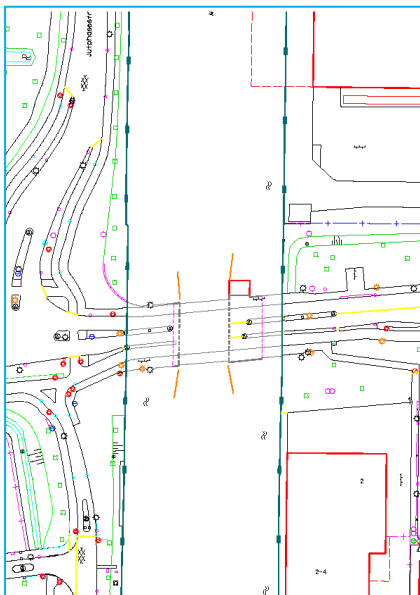
Brug Rijkswaterstaat

Brug bij Rijkswaterstaat-eiland (breedte 8 meter)

Deze vaste brug is breed genoeg om er roeiend onderdoor te kunnen samen met bukken. Commando: laat lopen en bukken kan ook worden gebruikt, als je het niet vertrouwt.

Varend vanaf het vlot in zuidelijke richting, dus linksaf.

Wierse brug (breedte in het midden is 14 meter)

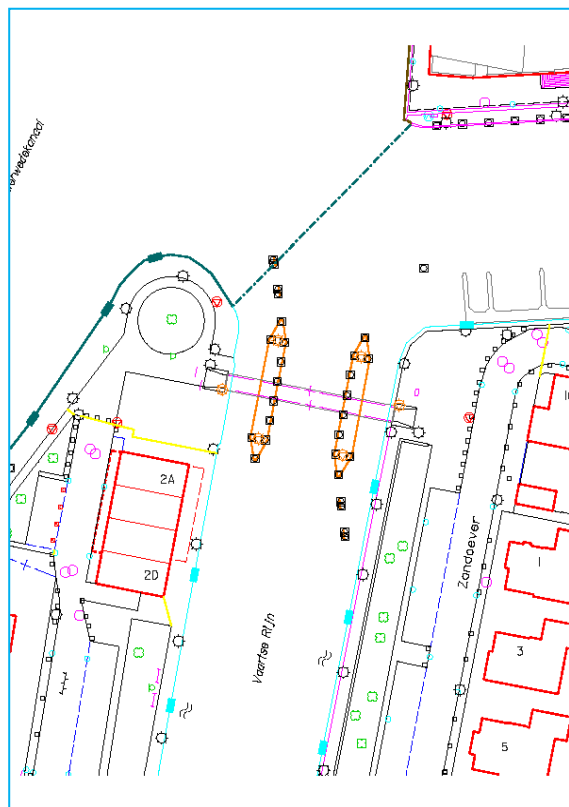

De Wierse brug kun je onder alle doorgangen passeren, hoewel er vaak een visser zit en een boot ligt aan de oostzijde. Kijk naar het aantal cm groen onder de houten barrier om wel of niet in te buigen
1) In zuidelijke richting vaar je onder het brede vaste gedeelte van de brug aan stuurboord door.

2) In noordelijke richting vaar je in het midden onder de beweegbare brug door.

3) in noordelijke richting kan je ook onder het smalle vaste gedeelte van de brug aan stuurboord door, gebruik dan wel slippen aan bakboord of beide boorden half slippen om er onderdoor te komen. Let op vissers.

Let op met oplopen van in het midden stilliggende schepen, die wachten voor de brug en volg de voorrangsprocedure als de brug open gaat of is. [regels over lichten aan de brug, zie boven]

Amalia brug (breedte 10 meter)

Roeiverkeer dat uit de Vaartse Rijn komt, heeft voorrang op verkeer uit de Passantenhaven, maar niet op dat wat vaart op het Merwedekanaal of de Vaartse Rijn indraait. (hoofdwater)

- 1) Bij "opengedraaide brug" niet roeien! Wachten tot de brug gesloten is.
- 2) Met een onervaren ploeg: laat lopen en bedankt en daarna inbuigen van hoofd en rug.
- 3) Met een ervaren ploeg: kan je langzaam (!) laten doorroeien maar met inbuigen van hoofd en rug (let op pleziervaart vanuit de passantenhaven)

Daarna het roeiwerk weer laten oppakken. De boeg kijkt naar de passantenhaven en het Merwedekanaal op zoek naar bewegende scheepvaart.

Kruispunt Vaartserijn, Passantenhaven en Merwedekanaal

- 1) Pleziervaart die uit de 'Passantenhaven' komt, moet voorrang geven aan schepen die op de Vaartserijn en het Merwedekanaal varen.
- 2) Indraaiende pleziervaart vanuit het zuiden op het Merwedekanaal (hoofdwater) naar de passantenhaven, heeft voorrang op scheepvaart uit de Vaartserijn (bijwater).
- 3) Bij scheepvaart op het Merwedekanaal, wat naar het noorden vaart, kan eventueel aan stuurboordzijde worden opgevaren als er ruimte is.
- 4) Roeiboten die het Merwedekanaal willen oversteken (dus voor het doorgaand verkeer van bakboord komen) moeten aan iedereen voorrang verlenen (niet vanuit de Passantenhaven).
- 5) Komende vanuit het noorden op het Merwedekanaal wordt er pas overgestoken naar de Vaartserijn ter hoogte van het motorschip Hermina. Dit is de plaats waar je alle scheepsbewegingen kan overzien en inschatten in de Passantenhaven, ingang Vaartserijn en de beide richtingen van het Merwedekanaal.
- 6) Alle scheepvaart komende uit het zuiden heeft voorrang op de overstekende en naar bakboord varende roeiboot. Uitgaand (roei)verkeer vanuit de Vaartserijn heeft geen voorrang. (Je komt van hoofdwater af).

De LEK op

Wilhelmina brug/Koninginne sluis breedte 13 meter

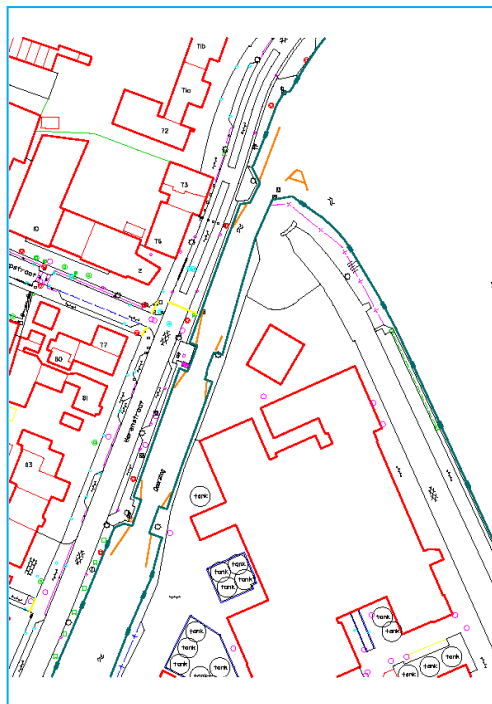
Sluis en daarachter de Lek is alleen toegankelijk voor hen met ervaring op stromend water, voorzien van SC/ST 2 in een wherry, C2+ of C4+

Overige situaties

De DOORSLAG op en verder naar de Hollandsche IJssel

Doorslag sluis (Doorslag) (breedte 6 meter)

De dubbele sluis moet 2x slippend (slippen aan bakboord of stuurboord, of beide boorden half laten slippen) genomen worden, in de sluiskom zelf kunnen vier slagen worden geroeid. Bij invaren vanaf het Merwedekanaal: start 's winters vanaf kleine aanlegplaats aan stuurboordwal, 's zomers ga je er voor liggen en wel zo dicht mogelijk bij de kant, dan heb je zicht in de sluis. Eenmaal in de sluis, heb je voorrang op de tegemoetkomende pleziervaart die behoren te wachten.

Doorslagbrug (Doorslag) (breedte 8,50 meter)

Passeren door vaart te maken, laat de crew op tijd gaan liggen op rug, ook de stuur zal moeten zakken. Mik op het naambordje van de brug, dat is namelijk het midden. Onder de brug kan je de metalen middenbalk volgen. Bij te weinig vaart kan de stuur de boot vaart geven door aan de onderkant van de brug zich voort te trekken. Het gemakkelijkst is natuurlijk als de brug open is! (Bellen met 6006339, dat is de bediening op afstand).

Zuidstede brug (Doorslag) (breedte 15 meter)

Geen bijzonderheden

Geinbrug (Doorslag)

Is gelijk aan Doorslagbrug.

Geinoord brug (Doorslag) breedte 8,50 meter)

Op de zelfde manier uitvoeren, zoals dat is aangegeven bij de Doorslagbrug

Kromme IJsselbrug (breedte 3,50 meter)

Beide boorden laten slippen, bladen op het water houden en stuur trekt de boot via de onderkant van de brug er onderdoor. Leg de handles op de binnenkant van de armen, om schommelen te voorkomen.

Roeicommando's

Uitbrengen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... rechter schouder nu ... zwenken nu ... denk om de afstap.
Uitbrengen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... draaien met de open kant naar de soos.
Uitbrengen C-materiaal	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... draaien met de open kant naar vlot/loods/clubgebouw ... nu.
Inleggen glad materiaal	Handen in de spanten ... voor de magen ... overslagen los ... tenen aan de rand van het vlot ... en ver weg.
Instappen	Klaarmaken om in te stappen ... instappen gelijk ... 1 ... 2 ... en 3 ... overslagen dicht ... handen aan het vlot, stuur stapt in.
Uitzetten	Uitzetten gelijk ... nu ... intrekken de riemen vlotzijde ... afduwen nu.
Wegvaren	Slagklaar maken ... slagklaar ... (bladen bedekt, boot recht) ... af.
Brug onderdoor	We naderen de brug ... laat ... lopen ...slippen nu/intrekken gelijk ... pas op de riemen (aan bak/stuurboord/stuurboord) ... Riemen uitbrengen, wanneer dat kan ... en pak maar weer op.
Bocht maken	Laat ... lopen ... vast (roeien) ... houden bak/stuurboord ... overhellen naar het houdende boord ... en bedankt. We gaan rondon over bak/stuurboord (om en om) ... bak/stuurboord begint met strijken /we beginnen met strijken aan bak/stuurboord ... rondmaken nu.
Stoppen	Laat ... lopen ... vast (roeien) ... en houden beide boorden ... En bedankt (houden beide boorden).
Oefening uitvoeren	We gaan zo drie halen opbouwen, gevolgd door tien halen hard... ... Drie plus tien ... na ... nu.
Aanleggen	We naderen het vlot ... ... light paddle ... spoelhaal ... laat ... lopen... riemen aan bak/stuurboord hoog ... klaarmaken om te houden ... houden.
Uitstappen	Handen aan het vlot, stuur stapt uit ... overslagen los ... klaar-maken om uit te stappen ... uitstappen gelijk ... 1 ... 2 ... en 3.
Uit water tillen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... boven de hoofden hoog ... uitsplitsen om en om, slag naar waterzijde/bak/stuurboord onderdoor ... in de handen nu ... zwenken.
Inbrengen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... boven de hoofden hoog ... linker/rechter schouder nu ... (naar land/zee) ... inschuiven nu
Uit water tillen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... draaien met open kant naar het water nu ...zwenken.
Inbrengen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... (naar land/zee) ... inschuiven nu.
Inbrengen C-materiaal	Handen in de spanten ... tillen gelijk nu ... (draaien met de open kant naar de sociëteit nu) ... inschuiven nu.

Manoeuvreren met een boot

Boot heeft snelheid	Wat gebeurt er?
Bak/stuurboord sterk	Roeiers halen harder, boot maakt ruime cirkel
Houden bak/stuurboord	Roeiers houden, boot maakt krappe cirkel

Boot ligt stil: halen	Wat gebeurt er?
Bak/stuurboord halen	Roeiers halen, boot maakt krappe cirkel
Haaltje bak/stuurboord	Roeiers maken één hele haal, boot schuin vooruit
Klapje halen bak/stuurboord	Roeiers maken vaste bank haal, boot beetje vooruit
Halen bak/stuurboord boeg	Boeg maakt hele halen, boot schuin opzij
Haaltje bak/stuurboord boeg	Boeg maakt één hele haal, boot beetje schuin opzij
Klapje halen bak/stuurboord boeg	Boeg maakt vaste bank haal, boot klein beetje schuin opzij
Boeg inpikhaaltjes	Boeg maakt in inpik houding kleine haaltjes, punt verplaatst alleen zijwaarts
Ronden over bak/stuurboord	Roeiers strijken en halen, boot draait om zijn as

Boot ligt stil: strijken	Wat gebeurt er?
Strijken bak/stuurboord	Roeiers strijken, boot in cirkel naar achteren
Strijkhaaltje bak/stuurboord	Roeiers maken één strijkhaal, boot naar achteren
Klapje strijken bak/stuurboord	Roeiers maken vaste bank strijkhaal, boot beetje naar achteren
Slippend strijken bak/stuurboord	Roeiers strijken slippend, boot naar opzij
Strijken beide boorden	Roeiers strijken, boot naar achteren

Kijk ver vooruit: anticipeer en geef voorrang aan terugvarende ploegen. Heb oog voor tradities: gebruik vaste commando's, spreek ze helder uit. Respecteer de stuur: roeiers doen niets totdat een commando gegeven is. Voorkom schade altijd: boten en riemen komen nooit ergens tegen aan. Wees beleefd: bedank ploegen die voor je laten lopen. Vaar veilig!

Roeicommando's

Uitbrengen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... rechter schouder nu ... zwenken nu ... denk om de afstap.
Uitbrengen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... draaien met de open kant naar de soos.
Uitbrengen C-materiaal	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... laag houden ... draaien met de open kant naar vlot/loods/clubgebouw ... nu.
Inleggen glad materiaal	Handen in de spanten ... voor de magen ... overslagen los ... tenen aan de rand van het vlot ... en ver weg.
Instappen	Klaarmaken om in te stappen ... instappen gelijk ... 1 ... 2 ... en 3 ... overslagen dicht ... handen aan het vlot, stuur stapt in.
Uitzetten	Uitzetten gelijk ... nu ... intrekken de riemen vlotzijde ... afduwen nu.
Wegvaren	Slagklaar maken ... slagklaar ... (bladen bedekt, boot recht) ... af.
Brug onderdoor	We naderen de brug ... laat ... lopen ...slippen nu/intrekken gelijk ... pas op de riemen (aan bak/stuurboord/stuurboord) ... Riemen uitbrengen, wanneer dat kan ... en pak maar weer op.
Bocht maken	Laat ... lopen ... vast (roeien) ... houden bak/stuurboord ... overhellen naar het houdende boord ... en bedankt. We gaan rondon over bak/stuurboord (om en om) ... bak/stuurboord begint met strijken /we beginnen met strijken aan bak/stuurboord ... rondmaken nu.
Stoppen	Laat ... lopen ... vast (roeien) ... en houden beide boorden ... En bedankt (houden beide boorden).
Oefening uitvoeren	We gaan zo drie halen opbouwen, gevolgd door tien halen hard... ... Drie plus tien ... na ... nu.
Aanleggen	We naderen het vlot ... ... light paddle ... spoelhaal ... laat ... lopen... riemen aan bak/stuurboord hoog ... klaarmaken om te houden ... houden.
Uitstappen	Handen aan het vlot, stuur stapt uit ... overslagen los ... klaar-maken om uit te stappen ... uitstappen gelijk ... 1 ... 2 ... en 3.
Uit water tillen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... boven de hoofden hoog ... uitsplitsen om en om, slag naar waterzijde/bak/stuurboord onderdoor ... in de handen nu ... zwenken.
Inbrengen glad hoog	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... boven de hoofden hoog ... linker/rechter schouder nu ... (naar land/zee) ... inschuiven nu
Uit water tillen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... draaien met open kant naar het water nu ...zwenken.
Inbrengen glad laag	Aan de boorden ... tillen gelijk nu ... slag loopt om ... twee loopt om etc. ... (naar land/zee) ... inschuiven nu.
Inbrengen C-materiaal	Handen in de spanten ... tillen gelijk nu ... (draaien met de open kant naar de sociëteit nu) ... inschuiven nu.

Manoeuvreren met een boot

Boot heeft snelheid	Wat gebeurt er?
Bak/stuurboord sterk	Roeiers halen harder, boot maakt ruime cirkel
Houden bak/stuurboord	Roeiers houden, boot maakt krappe cirkel

Boot ligt stil: halen	Wat gebeurt er?
Bak/stuurboord halen	Roeiers halen, boot maakt krappe cirkel
Haaltje bak/stuurboord	Roeiers maken één hele haal, boot schuin vooruit
Klapje halen bak/stuurboord	Roeiers maken vaste bank haal, boot beetje vooruit
Halen bak/stuurboord boeg	Boeg maakt hele halen, boot schuin opzij
Haaltje bak/stuurboord boeg	Boeg maakt één hele haal, boot beetje schuin opzij
Klapje halen bak/stuurboord boeg	Boeg maakt vaste bank haal, boot klein beetje schuin opzij
Boeg inpikhaaltjes	Boeg maakt in inpik houding kleine haaltjes, punt verplaatst alleen zijwaarts
Ronden over bak/stuurboord	Roeiers strijken en halen, boot draait om zijn as

Boot ligt stil: strijken	Wat gebeurt er?
Strijken bak/stuurboord	Roeiers strijken, boot in cirkel naar achteren
Strijkhaaltje bak/stuurboord	Roeiers maken één strijkhaal, boot naar achteren
Klapje strijken bak/stuurboord	Roeiers maken vaste bank strijkhaal, boot beetje naar achteren
Slippend strijken bak/stuurboord	Roeiers strijken slippend, boot naar opzij
Strijken beide boorden	Roeiers strijken, boot naar achteren

Kijk ver vooruit: anticipeer en geef voorrang aan terugvarende ploegen. Heb oog voor tradities: gebruik vaste commando's, spreek ze helder uit. Respecteer de stuur: roeiers doen niets totdat een commando gegeven is. Voorkom schade altijd: boten en riemen komen nooit ergens tegen aan. Wees beleefd: bedank ploegen die voor je laten lopen. Vaar veilig!

VERKEERSTEEKS OP HET WATER

VERBODSTEKEN

BEBOODSTEKEN

AANBEVELINGSTEKEN

BEPERKINGSREGELS

AANWIJZINGSTEKEN, BIJKOMENDE TEKEN & TEKEN VAN KUNSTWERKEN

Deze kaart is ontwikkeld door 'Varen doe je Samen!' Meer informatie te vinden op: www.varendoesamen.nl

© Varen doe je Samen!

Disclaimer: Hoewel deze uitgave met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan 'Varen doe je Samen!' geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. U kunt geen rechten ontleenen aan de inhoud van deze uitgave.

VAREN DOE JE SAMEN, DAAROM VAAR JE VEILIG

VAAR BEWAARKAART

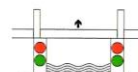
'Varen doe je Samen!' - promotor van veiligheid op het water - heeft deze handige vaarbewaarkaart gemaakt. Hier zijn de basisregels voor het varen op de Nederlandse vaarwegen op een rijtje gezet. We wensen je veel vaarplezier en een behouden vaart!

ALGEMENE VAARTIPS

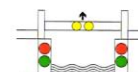
- Verander niet plotseling van koers en snelheid.
- Ga goed voorbereid op reis, gebruik actuele vaarkaarten en volg de weersverwachting.
- Verander niet plotseling van koers en snelheid.
- Zorg dat je rondom goed zicht hebt en kijk regelmatig achterom.
- Gebruik op tijd de juiste navigatieverlichting.
- Anker niet bij bruggen, sluizen, werkschepen met uitstaande ankers en in het midden van een vaarwater.
- Voorkom laven op drukke vaarroutes en houd het midden vrij voor grote schepen.
- Zorg dat je zichtbaar bent voor andere schepen.
- Vaar alcoholvrij. De wettelijke grens op het water ligt op 0,5 promille.
- Voor het besturen van snelle motorboten is een vaarbewijs verplicht. Dit zijn alle boten die sneller kunnen varen dan 20 km/u. De vaarbewijsplicht geldt ook voor niet-snelvarende boten die langer zijn dan 15 meter.
- Vaar vlot en veilig door brug en sluis.
- Blijf uit de buurt van visnetten. Deze worden meestal gemarkeerd door zwarte of gele vlaggetjes.
- Zwemmen in gedeeltes van de vaarweg bestemd voor de doorgaande vaart, bij bruggen, sluizen en wachtplaatsen is verboden.

BRUGLICHTEN

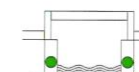
BRUGGEN IN BEDRIJF Rode lichten geven altijd aan dat de doorvaart verboden is, tenzij er extra gele lichten branden. Dan mag je er wel doorheen.

Rood boven groen: doorvaart verboden maar wordt binnenkort toegestaan.

Indien tevens gele onderdoorvaartlichten: doorvaren mag zodra je dat qua hoogte kunt.

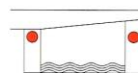
Groen: doorvaart toegestaan.

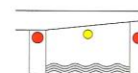
Brug is buiten bedrijf. Doorvaart verboden.

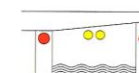
Doorvaart toegestaan. Tegenliggende vaart mogelijk.

Doorvaart verboden.

Doorvaart gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart mogelijk.

Doorvaart gesloten brug toegestaan, voor tegenliggende vaart verboden.

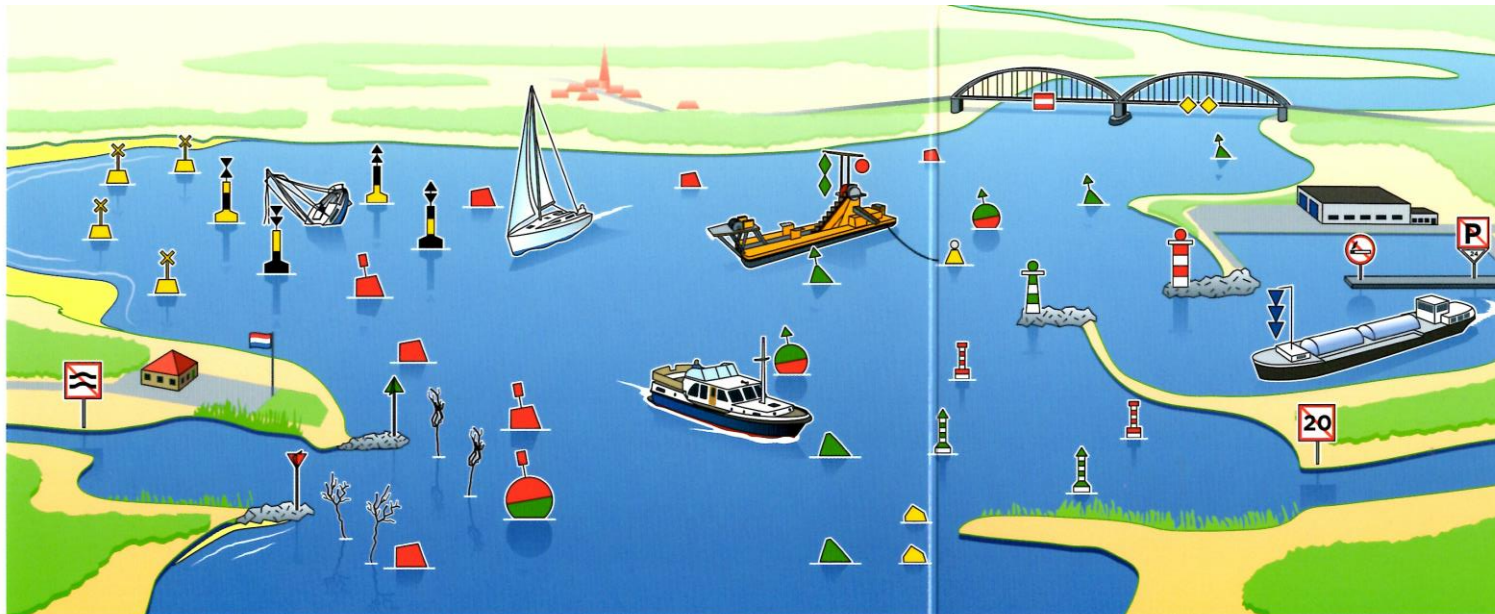
Doorvaart gesloten brug toegestaan, tegenliggende vaart mogelijk.

Doorvaart gesloten brug toegestaan, voor tegenliggende vaart verboden.

BOEIEN EN KARDINALEN

- Stompe rode ton aan rechteroever
- Aanvullende markering
- Krib- en oeverbaken
- Stompe rode ton met radarreflector en licht
- Scheidingston hoofdvaarwater rechts
- Spitse groene ton aan linkeroever
- Krib- en oeverbaken
- Aanvullende markering
- Spitse groene ton met radarreflector en licht
- Afbakening bijzonder gebied
- Samengebonden: betekenis als groene ton
- Open: betekenis als rode ton

NAVIGATIEVERLICHTING

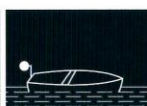
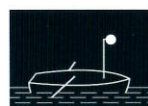
Een klein zeilschip (<20 m) moet voeren: boordlichten bij de boeg (rood/groen) en een heklicht.

Een klein zeilschip mag voeren: boordlichten en heklicht gecombineerd in een driekleurenlicht.

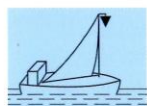

Een klein motorschip (<20 m) moet voeren: boordlichten (eventueel gecombineerd) en een toplicht en heklicht (eventueel gecombineerd).

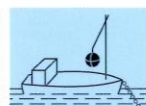

Een klein door spierkracht voortbewogen schip, een klein (<7 m en <13 km/u) motorschip en een klein (<7 m) zeilschip kunnen volstaan met een wit rond schijnend licht.

DAGTEKENS

Een zeilschip onder zeil dat de motor bijzet, wordt beschouwd als motorschip. Het mag geen driekleurenlicht gebruiken en moet overdag een zwarte kegel voeren.

Een ten anker liggend zeil- of motorschip moet overdag een zwarte bol voeren.

GELUIDSSEINEN

Attentie

Ik kan niet manoeuvreren

Noodsein (herhalen)

Verzoek tot openen van een brug

Ik verander mijn koers naar stuurboord

Ik verander mijn koers naar bakboord

Ik sla achteruit

BELANGRIJKSTE VOORRANGSREGELS

Beroepsvaart gaat voor groot gaat (meestal) voor klein

Dit zijn meestal schepen langer dan 20 meter. Deze zijn beperkt in hun manoeuvres en kunnen het schip niet snel stilleggen. Blijf uit de buurt en ga er vooral niet voor varen. Een dergelijk schip heeft voor de boeg vaak een dode hoek, waardoor de schipper je niet (goed) kan zien. Als jij zelf de stuurhut niet kunt zien, ziet de schipper jou ook niet!

Stuurboordwal gaat voor

Op een gemarkeerde vaarweg, bijvoorbeeld een vaargeul (rode en groene tonnen) of een natuurlijke vaarweg (rivier/kanaal) gaat degene die strak stuurboordwal aanhoudt, voor.

Zeil gaat voor spier, gaat voor motor

(Kleine) zeilschepen gaan voor op (door spierkracht aangedreven vaartuigen) roeiboten/kano's, en deze gaan weer voor op (kleine) motorschepen. Dus: zeil gaat voor spier, gaat voor motor.

Motorschepen onderling

Van stuurboord komend gaat voor op open water zonder betonning. Bij tegengestelde koers wijken beide uit naar stuurboord.

Zeilschepen onderling

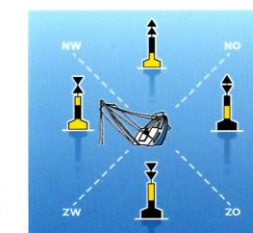
Stuurboord wijkt voor bakboord. Dit betekent dat degene die zijn zeil aan bakboord heeft staan, voor gaat op degene die zijn zeil aan stuurboord heeft staan.

Loef wijkt voor lij

Deze regel gaat op als zeilschepen elkaar kruisen en het zeil over dezelfde boeg hebben staan. Het schip dat aan de loefkant (waar de wind vandaan komt) ligt t.o.v. het andere schip, moet voorrang verlenen.

Maar boven alles geldt: goed zeemannschap!

Dat betekent dat je te allen tijde een aanvaring moet proberen te voorkomen, ook al heb je voorrang.

Kardinale boeien ter markering van een wrak of ander obstakel